

Georg Christoph Grebel

Interpretatio Nova Loci Matth. XII, 31. 32. : Peccato Christum Et Spiritum Sanctum Vulgo Explicati Proposita

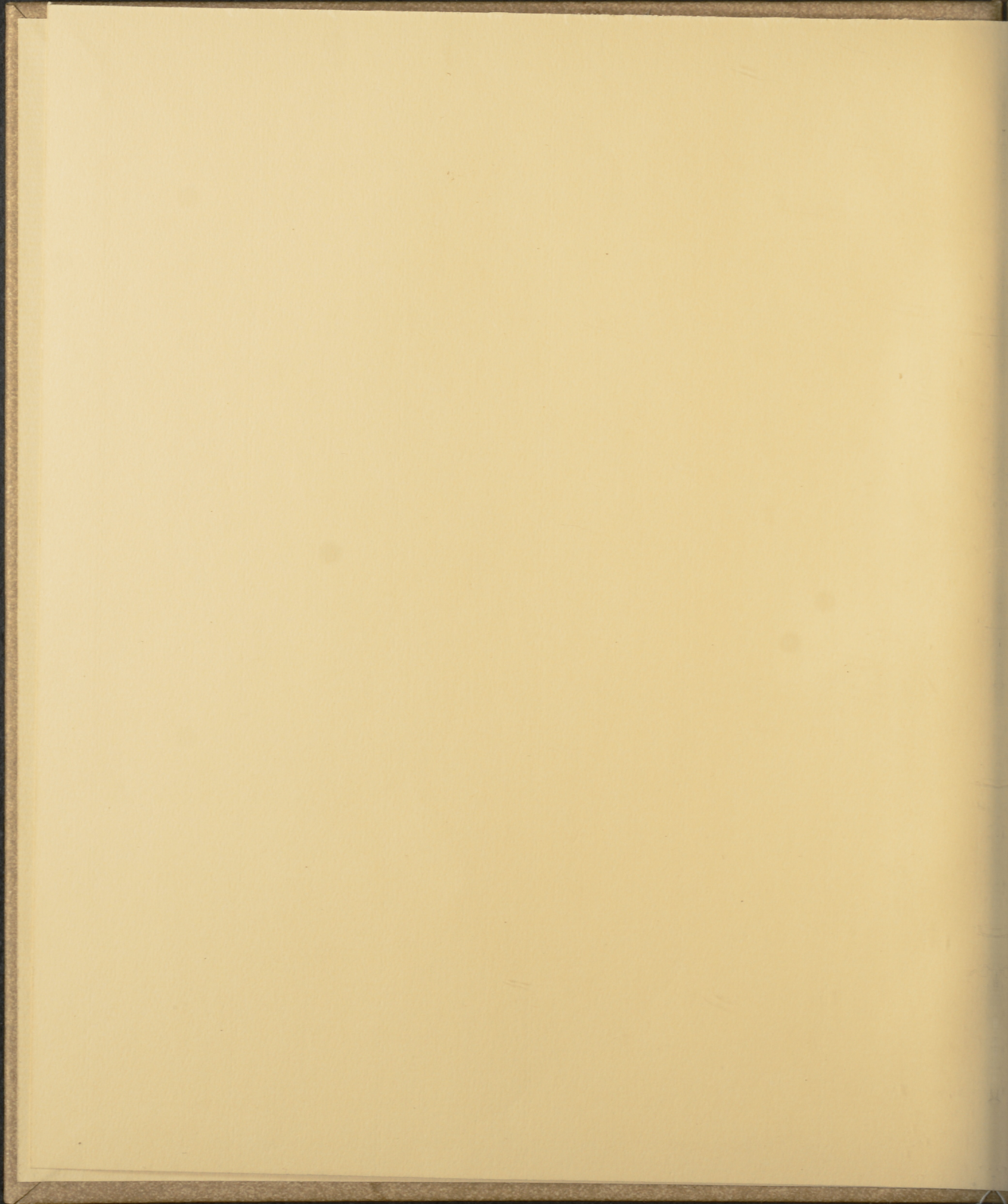
Dresdae: Harpeterus, 1781

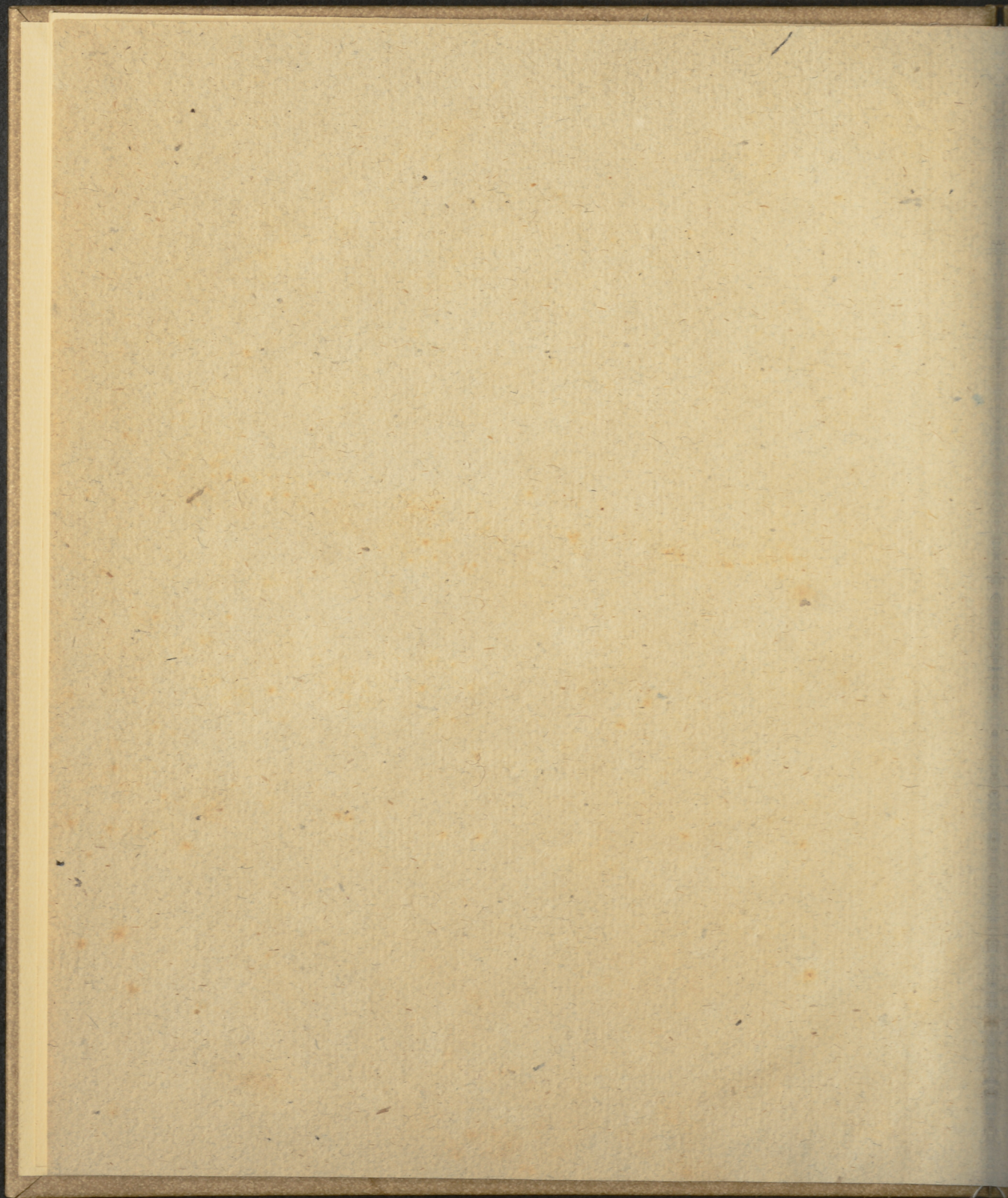
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn823921786>

Druck Freier Zugang

Fc-1419. 1-12

INTERPRETATIO NOVA

LOCI

MATTH. XII, 31. 32.

DE

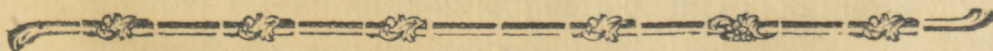
PECCATO IN CHRISTVM ET SPIRITVM SANCTVM

VVLGO EXPLICATI

PROPOSITA

A

GEORG CHRISTOPH GREBEL

DRESDAE

LITERIS HENR. GVIL. HARPETERI

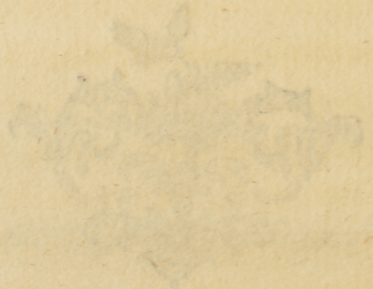
MDCCCLXXXI

INTERPRETATIO
NOVA

LOCUS
MATTH. XII. 31. 32.

IN CANTONI CHRYSTI MET SPIRITUM SANCTUM
VILGO EXPLICATA

PROPOSITA
A
GEORG CHRISTOPH GRESER

DESSEAU
LITTERIS HONORAVIT HANNOVERIA
1711

In legendis interpretationibus variis loci Matth. XII, 31. 32. mutis difficultatibus adhuc affecti, aliam reperi rationem ad eas infringendas, quam in hac commentatione tradam eo fine, vt ab aliis interpretibus plane dispellantur. Primo proponam opiniones aliorum ad dandam optionem: adiecta deinde explicatione mea, argumentis, quantum fieri potuit, confirmata.

Sententia Hieronymi primum tenet locum in comment. in Matth. c. XII, m. 32. sic differentis: „Qui ver-
„bum dixerit contra filium hominis scandalizatus carne mea
„& me hominem tantum arbitrans, quod filius sim fabri;
„& fratres habeam Iacobum & Ioseph & Iudam; & homo
„vorator & vini potator sim, talis opinio atque blasphemia,
A 2 „quam-

„quamquam culpa non careat erroris, tamen veniam habet
 „propter corporis vilisatem. Qui autem manifesto intelli-
 „gens opera dei, quum de virtute negari non possit, eadem
 „stimulatus invidia calumniatur; & Christum deique verbum
 „& opera Spiritus sancti dicit esse Beelzebub: isti non diimit-
 „tetur neque in praesenti seculo neque in futuro.“ Haec
 expositio doctissimi viri, ab antiquioribus & recentioribus in-
 terpretibus fere omnibus recepta, non contemnenda est:
 in demonstratione enim significationis verborum *τὸ υἱὸν τὸ
 ἀνθρώπου* morem loquendi sequitur N. T. de Christo ea ex-
 ponentis; Marcus tamen generatim de maledictis hominum
 agens huic explanationi adversari videtur. Perinde est, voces
καὶ ὅς ἐστιν ἐπιτη λογίον κατὰ τὸ υἱὸν τὸ ἀνθρώπου siue de Christo
 siue de hominibus contumelia laceffitis interpreteris: quoniam
 Pharisei Christum, consentiente Hieronymo, filium Iosephi
 tantum habebant. Sed explicat notionem vocabulorum
πνεῦμα ἁγίου de operibus dei & Spiritus sancti, quae tamen
 Christus semper patri adscribit. De ea interpretatione, quae
 nunc libros Theologorum occupat nimis extensa nec sitis
 certa & clara hic nihil reperitur. Regno Christi plane exclu-
 dit Phariseos. Omnibus tamen temporibus inuenti sunt homi-

homi-

homines mali, qui operam Spiritus sancti, quomodo in epistolis Apostolorum praecipue occurrit, diu detrectarent; nihilominus eos vidimus ad sanam mentem redactos: cuius rei tam experientia quam sacrae literae sunt testes.

Grotius & interpretes recentiores cum eo facientes magnam partem ab Hieronymo discedunt; tum in declaranda vi verborum καὶ οὐ εἰπὴ λόγον κατὰ τὴν οὐκ τὴν ἀνθρώπων, quae de probris aliis obiectis accipiunt; tum in Ebraeorum loquendi modo ab iis admissio: Facilius veniam consequetur is, qui in homines, quam qui in deum est iniurius. Voces autem πνεύματος βλασφημία Grotius summo studio ope comparationis loci Act. V. mendacium Ananiae enarrantis multumque a nostro differentis cum Hieronymo de peccato in Spiritum sanctum exponere laboravit: at quam ambigue in Hieronymo iam observauimus. Ac mirandum est, Grotium opera dei & spiritus dei contra intentionem inter se commutasse atque significatum vocabulorum πνεύμα θεῶν in membro 28. vbi ea de virtute diuina interpretatur, in nostro loco de Spiritu sancto explicasse, fortasse loco Act. V. de Anania ei ante oculos obuersante. Praeterea melius homines & deus, peccata in homines & in deum,

deum, minus apte Christus & Spiritus sanctus, iniuriae in hunc atque illum sibi inuicem opponuntur.

Venio ad explicationem meam, ubi verba graeca sequor Bengelii in N. T. in iis nihil mutandum arbitrans: 31. Δια τῆτο λεγω υμιν, πασα αμαρτια και βλασφημια αφεθησεται τοις ανθρωποις· η δε τῃ πνευματος βλασφημια εκ αφεθησεται τοις ανθρωποις. 32. Και ος εαν ειπη λογον κατα τῃ υιῃ τῃ ανθρωπῃ αφεθησεται αυτω· ος δ' αν ειπη κατα τῃ πνευματος τῃ αγιῃ εκ αφεθησεται αυτω οτε εν τῳ νυν αιωνι οτε εν τῳ μελλοντι. Lēctione τῳ νυν multis codicibus & patribus a Millio & Wettstenio in N. T. allatis approbata ac a Bengelio recepta, a Millio, Wettstenio atque Grisbachio autem improbata; totidem fere codicibus iisque optimis & patribus a Grisbachio in N. T. nominatis ab altera τῆτω stantibus, quam praeferam incertus sum: tamen antehabere τῳ νυν, quia librariorum lēctionem τῆτω, ferme, opinor, vulgari magis obuiam in minus obuiam τῳ νυν mutasse non est existimandum. Voces δια τῆτο cum Grotio ad totam orationis seriem arctissime cohaerentem refero: Vidistis cum populo factum admirandum sanati coeci & muti; ex animo pleno malitiae mihi fatis cognito hoc eludere ac diabolo dare conati estis;

estis; argumentationibus validissimis edocti me vi diuina
 egisse si pergatis populum a mandatis a deo acceptis abalienare
 atque iniuste me tractare, poenas grauissimas luetis; expono
 igitur: quae cum ita sint. At vocabula *αμαρτια και βλασ-*
φημια per *εν δια δυνων* esse interpretanda collatio Matthaei,
 ea membro 32. per *ειπη λογον κατα & ειπη κατα* explicantis,
 cum Marco, *αμαρτηματα* cum *βλασφημια* & *βλασφημησησωσι*
 permutante, euincit: atque transferenda per quamuis
 aliorum obtreclationem malitiosam. Apud Alexandrinos
 verbum *βλασφημια* significatione huic loco conuenienti inue-
 nitur Ies. LII, 5. *ονομα μη βλασφημειται εν τοις εθνεσιν*, Ebraeam
 vocem *שׁוֹנֵה* facere vt quis male audiat, exprimens; & in
 N. T. de calumniis cum in deum, tum in angelos atque ho-
 mines; ac apud Lucianum de duobus philosophis non sine
 conuitiis inter se altercantibus: *ολας αμαξας βλασφημιων κα-*
τεσκαδασαν αλληλων praecipue autem iam euoluta notione
 animi mali per verba se exferentis per orationem superiorem
 & inferiorem membrorum 24. 33. 34. item per Eph. IV, 31.
 vbi *θυμος και οργη και κεναυγη και βλασφημια* & per Col. III, 8.
 vbi *κακια & βλασφημια* iunguntur. Seiungi etiam posse
πασα αμαρτια και βλασφημια, si post *βλασφημια* subintelligas
πασα,

πασα, non inficior. Caeterum agnosco Ebraeorum morem
 dicendi cum Grotio in verbis *πασα αμαρτια και βλασφημια
 αφεθησεται τοις ανθρωποις η δε τσ πνευματος βλασφημια εκ
 αφεθησεται τοις ανθρωποις*, qui ex Lucae c. XXI, 33. compa-
 rato cum XVI, 17. apparet; vbi pro eo, quod in vno loco
 ponit coelum casurum & terram interituram sed praedicta
 sua euentum habitura, in altero habet facilius esse coelum
 & terram perire quam leges diuinas non impleri, alias etiam
 haec sententia obesset sacris literis; & verto: qui alios male-
 dictis proscindit, facilius veniam impetrabit: supplendo ex
 membro sequenti *κατα τσ υις τσ ανθρωπων* in significatu ho-
 minis cuiusvis deinde adstruendo. Omnis res redit ad vo-
 cabula *η δε τσ πνευματος βλασφημια εκ αφεθησεται τοις ανθρω-
 ποις* ac praesertim ad vim verborum *τσ πνευματος & τσ
 πνευματος τσ αγιου* in membro altero alterum tantum expo-
 nente; quod voces declarant & comparatio cum Marco vnico
 membro omnia complectente. Collatis his vocabulis cum
 verbis *ει δε εν πνευματι θεου εγω εκβαλλω τα δαιμονια* m. 28.
 patet vim dei mirificam, donum miracula patrandi a Phari-
 saeis contemptum atque contumelia laceffitum intelligi de-
 bere. Significationem autem hanc hic locum obtinere ex
 Luca

Lucæ XI, 20. facile ostendi potest, has voces commutans cum *ει δε εν δακτυλω θεσ εκβαλλω τα δαιμονια*: inde elucet Christum historiam Pharaonis respexisse, atque aliam expositionem vix tolerari posse. Sic occurrit *πνευμα* inter varias notiones, quas habet Act. VI, 3. *πληρεις πνευματος αγιου και σοφιας* de donis præcipuis Christianorum & extraordinariis: item 1 Cor. XII, 7. Act. XIX, 6. Vt nihil dicam de vulgaribus explanationibus saltem obscuræ sunt atque incertæ: quid enim de vocabulis *ειπη λογον κατα τσ πνευματος* statuendum sit aut minus distincte eloquuntur, aut aliae hunc significatum aliae aliam vim illis tribuunt. Secundum Augustinum peccatum in Spiritum sanctum pugnat cum officio, donis & opera Spiritus sancti: hoc sine dubio omnibus Christianis commune malum, nisi dona sint miracula. Secundum alios conuictio de veritate & præstantia doctrinae Christi & odium illius in hominibus adeste debet: posterius quidem at non prius in Phariseos cadere videtur.

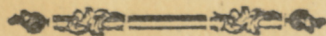
Progredior ad inuestigationem significationis verborum *τσ υισ τσ ανθρωπσ* in membro altero, quam Marcus c. III, 28. me edocuit: posthabito etiam loco Matthæi, quia dubius erat, etsi non satis liceret, vestigia eius pressi; quem,

B

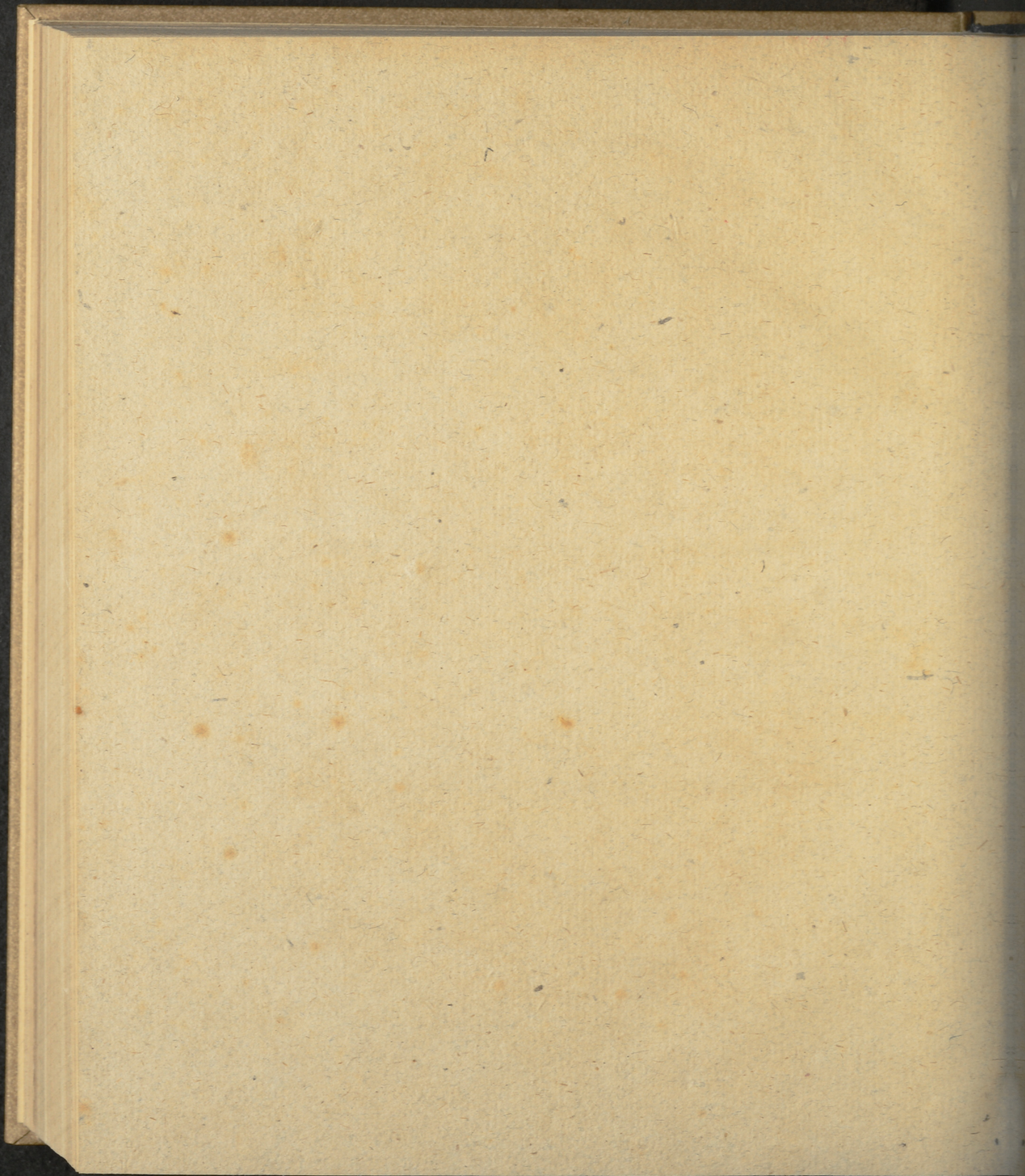
fateor,

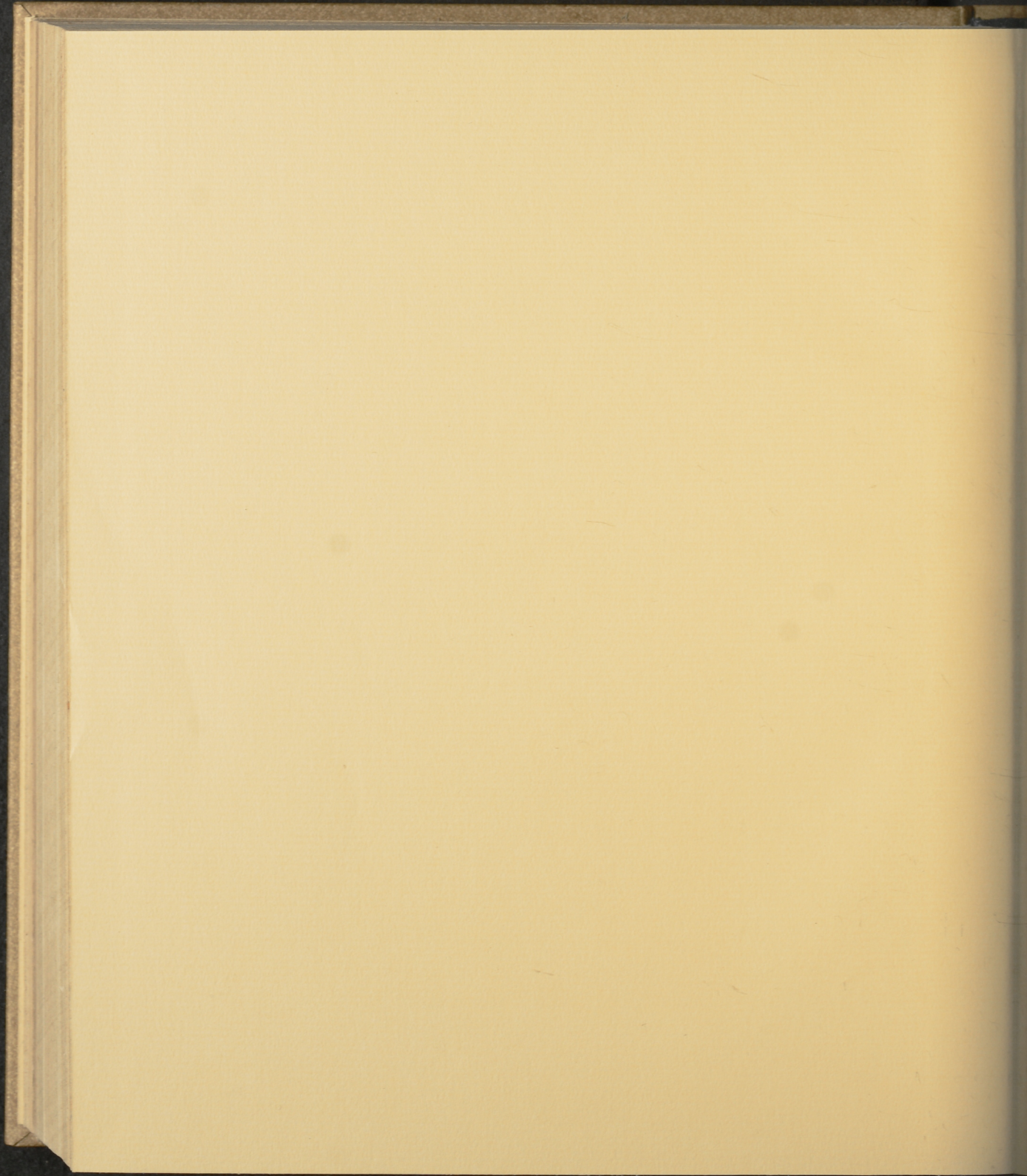
fateor, me in hanc opinionem hactenus confirmatam ad-
duxisse. Voces *τῆς υἱῆς τῆς ἀνθρώπων* plane non habet: hinc
iudico, si de singulari maleficio in Christum a Phariseis ad-
misso in Matthaeo sermo esset, quod non alibi reperiretur,
Marcum id non omisisse. At generatim tantum dicit:
παντα ἀφεθήσεται τὰ ἀμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ
βλασφημίαν ὅσας ἀν βλασφημήσωσιν, atque orationem relinquit
incompletam. Itaque quaeritur, quid supplendum sit? ac
respondeo, non *εἰς τὸν Θεόν*, quoniam sequitur *πνεῦμα ἅγιον*
nec *εἰς τῆς ἀγγέλων*; nec *εἰς τὸν υἱὸν τῆς ἀνθρώπων* ex loco Mat-
thaei adhuc controuerso, quia alias omnis Christi historia
hoc scelere impleta esse deberet, quod Pharisei Christo
semper infensi erant, cum tamen non legatur; & quoniam
eos in peius vertisset, si veniam huius peccati tam facilem
iis praedicasset; sed ex ipso Marco *εἰς τῆς υἱῆς τῶν ἀνθρώπων*
aut *εἰς ἀλλήλων*, quod meo quidem arbitratu optime sermoni
Marci respondet, Inde venit, ut *τῆς υἱῆς τῆς ἀνθρώπων* de
homine quouis explicarem, atque vulgarem interpretationem
τῆς πνεύματος τῆς ἁγίας etiam suspectam haberem. Haec Grotii
fuit expositio. Addam Xenophontis remp. Laced. ubi in
fine *ὁ βασιλεὺς* saepius dicitur de quouis rege, quoniam *οἱ*
βασι-

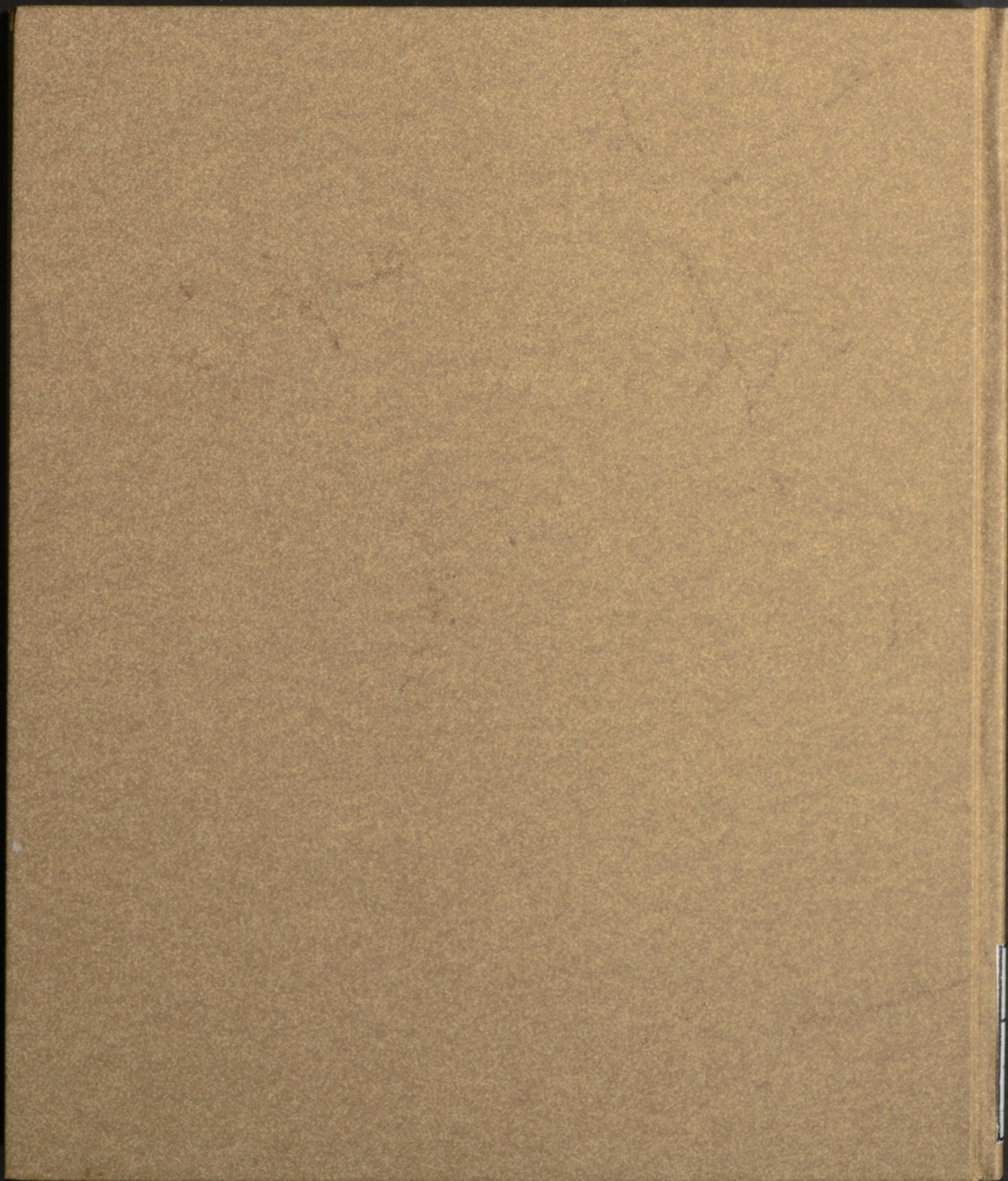
βασιλεις sequitur. Ille e N. T. quaedam attulit loca. Nec
 aduersatur notio vocabulorum τὸ υἱὸς τῶ ἀνθρώπου de Christo
 magis obuia sibi que familiarissima, quod Pharisei eum fili-
 um Iosephi profitebantur. Reliquum est, vt pauca dicam ad
 definiendam vim tum verbi αἰών Xenophonti κυρὰ παιδείας lib.
 III. significatu temporis vitae vsitati: καλλιον καὶ ἡδιον τον αἰωνα
 διαξεται, tum familiaris Iudaeorum loquendi rationis ὅτε ἐν
 τῷ νυν αἰωνι ὅτε ἐν τῷ μελλοντι, quam Marcus loco citato per ἔκ
 ἔχει ἀφ᾽ ἑσιν εἰς τον αἰωνα ἀλλ᾽ ἐνοχος ἐστὶν αἰωνις κρισεως interpretatur.
 Per λιτοτητα libris Sacris non infrequentem etiam exprimi
 possit: poenas graues dabit. Itaque difficile est dictu, Chri-
 stum hic opinionem Iudaeorum tetigisse, se partem in altera
 vita, vt viuant, habituros. Varias significaciones vocum
 αἰων ὅτος & αἰων μελλων, Ebraeorum הוּאֵלִים atque הוּאֵלִים
 exhibentium, enumerat Meuschenii N. T. e Talm. illust. &
 Koppe in comment. in Ep. Pauli ad Eph. exc. 1. Totum
 locum ita transfero: si quis hominibus probra obiicit, faci-
 lius condonabitur illi: at qui in signa diuina maledicta dicit,
 hoc non impune faciet; quod in exemplo Pharaonis cerni
 potest.

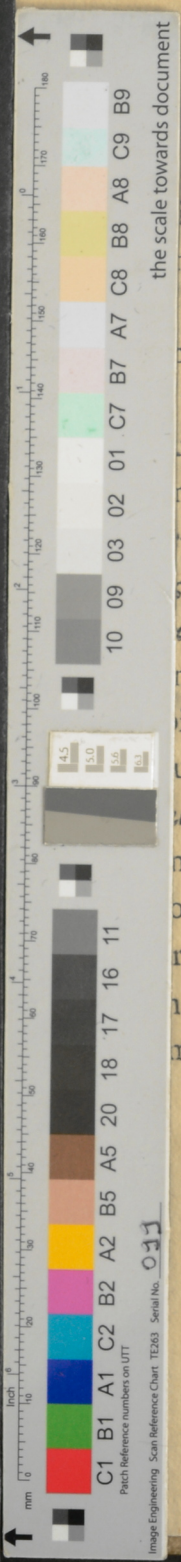

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.]

tur. Ille e N. T. quaedam attulit loca. Nec
 otio vocabulorum τὰ υἱὰ τὰ ἀνθρώπων de Christo
 fibique familiariffima, quod Pharifaei eum fili-
 profitebantur. Reliquum est, vt pauca dicam ad
 vim tum verbi αἰῶν Xenophonti κῦρὸς παιδείας lib.
 a temporis vitae vfitati: καλλιον καὶ ἡδιον τον αἰῶνα
 n familiaris Iudaeorum loquendi rationis ὅτε ἐν
 τε ἐν τῷ μελλοντι, quam Marcus loco citato per ἕκ
 τον αἰῶνα ἀλλ' ἐνοχὸς ἐστὶν αἰῶνις κρείσσεις interpretatur.
 e libris Sacris non infrequentem etiam exprini
 nas graues dabit. Itaque difficile est dictu, Chri-
 unionem Iudaeorum tetigisse, se partem in altera
 uant, habituros. Varias significationes vocum
 μῶν μελλων, Ebraeorum הוֹלֵם הוֹלֵם atque הוֹלֵם הוֹלֵם
 n, enumerat Meufchenii N. T. e Talm. illust. &
 omment. in Ep. Pauli ad Eph. exc. 1. Totum
 ransfero: si quis hominibus probra obiicit, faci-
 habitur illi: at qui in signa diuina maledicta dicit,
 mpune faciet; quod in exemplo Pharaonis cerni

